

На данашњи дан 1459. године, падом Смедерева, престала је да постоји Српска деспотовина, односно средњовековна српска држава и започела је директна турска власт.

Данас је субота, 20. јун 2026.

1597 - Умро је холандски поларни истраживач Вилхелм Баренц, заробљен на броду окованом ледом, док је покушавао да пронађе североисточни поморски пролаз из Европе у Америку. Претходно је и 1584. и 1594. предводио експедиције са истим циљем. Открио је Шпицбершка острва, Медвеђе острво, западну обалу Нове Земље и море названо њему у част Баренцово море. Његов дневник пронађен је 1871.

1756 - Током ноћи у ћелији тамнице, која је после тога постала позната као "црна рупа Калкуте" угушило су се 123 од 146 ухапшених британских војника. Британце је у ћелију

величине 4,5 са 5,5 метара сместио локални индијски господар Наваб од Бенгала, чије су снаге претходно напале и поразиле британски гарнизон, у намери да спрече британску Источноиндијску компанију да у Калкути изгради систем војних фортификација.

1819 - Рођен је француски композитор Жак Офенбах (право име било му је Јакоб Еберст) творац француске оперете. Кроз његову приступачну и ведру музику забавног карактера најчешће је провејавала нека врста сатире друштвених односа у француском Другом царству. Написао је стотинак оперета. Дела: оперете "Лепа Јелена", "Орфеј у паклу", "Плавобради", "Париски живот", "Велика војвоткиња од Жеростајна", опера "Хофманове приче", написао је путопис "Офенбах у Америци".

1819 - У енглески град Ливерпул приспео је брод "Савана", који је 27 дана и 11 часова пре тога испловио из истоименог града у америчкој држави Џорџија, поставши тако први пароброд који је препловио Атлантски океан.

1836 - Умро је француски револуционар и свештеник Емануел Жозеф Сиејес, назван "патријарх револуције", један од вођа Француске револуције и оснивача Јакобинског клуба, који је 1799. одиграо кључну улогу у државном удару којим је власт приграбио Наполеон Бонапарта. У току револуције напустио је јакобинце и постао члан клуба Фејана, који је заступао начела уставне монархије. Заузимао је истакнуте положаје у свим фазама револуције, изузев у периоду јакобинске диктатуре. У брошури "Шта је трећи сталез?" изложио је своје политичке ставове.

1837 - Умро је британски краљ Вилијам IV, владао је од 1830. до смрти. Поданици су му прикачили надимак "Шашави Били", а звали су га и "Краљ морнар" због тога што је од 1778. до 1790. служио у морнарици.

1861 - Рођен је енглески биохемичар Фредерик Гауленд Хопкинс, један од оснивача науке о витаминима, који је с холандским лекаром Кристијаном Ајкманом, поделио 1929. Нобелову награду за медицину. Изучавао је значај витамина у исхрани и закључио да су они неопходни за нормалан раст и развој организма. Такође је изоловао глутатион и показао његов велики значај у ћелијској оксидацији и аминокиселину триптофан. Доказао је и да је пигмент крила неких лептира дериват мокраћне киселине и да неке екскреторне супстанце служе као боје у животињском царству.

1891 - Британија и Холандија дефинисале су границе колонијалних поседа на острву Борнео. Бивши британски поседи Сабах и Саравак сада су у саставу Малезије, Брунеј је суверена монархија, а већи тада холандски део острва припада Индонезији (тада Холандска Источна Индија).

1902 - Рођен је српски писац и дипломата Марко Ристић, један од најактивнијих српских надреалиста. Био је песник, есејиста, критичар. После завршеног Филозофског факултета у Београду, у међуратном периоду учествовао је као уредник и сарадник у бројним активностима београдских надреалиста. По окончању Другог светског рата био је југословенски амбасадор у Француској. Дела: песме "Од среће и од сна", "Без мере", "Nox microcosmica", есеји "Нацрт за једну феноменологију ирационалног" (са Кочом Поповићем), "Које су побуде и какви успеси школске филозофије", "Смрт фашизму - слобода народу", "Књижевна политика", "Људи у невремену", "Од истог писца", "Крлежа", "Простор-време", "Политичка књижевност", "Nacer tiempo", "Сведок или саучесник".

1905 - Рођена је америчка књижевница Лилијан Хелман. У мемоарским делима описала је искуства из Шпаније и Совјетског Савеза, везе с водећим америчким интелектуалцима и време макартизма, антикомунистичку хајку коју је у првој половини педесетих година 20. века предводио амерички републикански политичар Џозеф Макарти. Дела: драме "Дечји час", "Мале лисице", "Дани који ће доћи", "Стража на Рајни", "Други део шуме", "Играчке на тавану", мемоарске књиге "Недовршена жена", "Пентименти", "Нитковско време".

1909 - Рођен је амерички филмски глумац аустралијског порекла Ерол Флин, који је најчешће играо правдољубиве јунаке у авантуристичким филмовима. Филмови: "Крвави капетан", "Авантуре Робина Худа", "Гусар", "Краљевић и просјак", "Џентлмен Џим", "Вирџинија Сити", "Корени пакла".

1933 - Умрла је Клара Цеткин. Била је међу утемељитељима међународног радничког покрета и Комунистичке партије Немачке. На њен предлог 8. март је проглашен Међународним даном жена.

1937 - Рођен је српски позоришни режисер Љубомир Драшкић, дугогодишњи управник београдског позоришта "Атеље 212". Током каријере режирао је више од 100 представа, укључујући представе "Краљ Иби", "Маратонци трче почасни круг", "Кафаница, судница,

лудница", "Радо иде Србин у војнике" и "Радован III".

1960 - Амерички боксер афроамеричког порекла Флојд Патерсон постао је први боксер који је успео да поврати титулу светског првака у тешкој категорији, нокаутиравши у мечу у Њујорку Швеђанина Ингемара Јохансона.

1973 - У Аргентину се после 18 година избеглиштва вратио бивши председник Хуан Перон, шеф државе од 1946. до 1955. када је оборен побуном делова копнене војске и морнарице. За председника Аргентине поново је изабран у септембру 1973. а 1974. је умро.

1991 - Немачка Скупштина, Бундестаг, је тесном већином изгласала да главни град треба преместити из Бона у Берлин, стару престоницу Краљевине Пруске и потом уједињене Немачке.

1992 - Лидери Чешке и Словачке Вацлав Клаус и Владимир Мечијар постигли су договор којим је Чехословачка престала да постоји а Чешка и Словачка су постале две самосталне државе.

2001 - Лидер војне управе Пакистана генерал Первез Мушараф формално је проглашен председником, а ту функцију је напустио Мухамед Рафик Тарар, који је фигурирао као шеф државе откад је Мушараф преузео власт 1999.

2002 - У експлозији гаса у руднику угља у североисточној кинеској провинцији Хеилонгђанг погинуло је 115 рудара.

2003 - На самиту Европске уније у Солуну представљен је нацрт Устава Европске уније, чије је детаље образложио Валери Жискар д`Естен, председник Конвенције за израду Европског устава.

2005 - Умро је амерички научник Џек Килби, добитник Нобелове награде за физику, чији је проналазак из 1958. године - интегрисано електрично коло, представљао основ информатичке револуције.

2009 - У Атини је отворен Музеја Акропоља, у којем је изложено више од 4.000 антиквитета изузетне историјске и културне вредности. Изградња здања које садржи око 20.000 квадратних метара изложбеног простора коштала је око 130 милиона евра. Музеј, дело швајцарског архитекте Бернара Чумија, смештен је испод древног Акропоља. Ново здање посебно је припремљено и за смештај фризова са Акропоља које је, у 19. веку, у Лондон однео Лорд Елџин, с дозволом тадашњих турских власти.

2015 - Фудбалска репрезентација Србије до 20 година освојила је титулу првака света, пошто је у Окленду, Нови Зеланд, победила Бразил са 2:1.

2022 - Влада Малија саопштила је да су у нападима исламских екстремиста групе Катиба Мацина, током претходна два дана, убијена 132 цивила у више села у централном делу земље, у општини Банкас, покрајина Мопти.

2024 - Умро је Доналд Сатерленд, канадски глумац. Рођен у Сент Дзону, на источној обали Канаде, студирао је у Торонту, да би се 1957. преселио у Лондон где је похађао академију за музику и драмску уметност. Наступао је у више од 190 филмова или ТВ емисија. Добитник је два Златна глобуса као најбољи споредни глумац за улоге у филмовима "Грађанин Икс" 1996. и "Пут у рат" 2003. а 2017. додељен му је почасни Оскар. Иако у поодмаклим годинама снимао је филмове до смрти. Написао је мемоаре, насловљене "Маде Уп, Бут Стилл Труе".

(РТВ)